

Humes lag

- Att *värderingar* inte kan följa logiskt från *empiriska* fakta är en värdeteoretisk tes som ofta kallas för "Humes lag"
- Tanken bakom denna "lag" är att empiriska fakta och värderingar är *logiskt åtskiljda* och att därför inga normativa/värderande slutsatser kan härledas ur rena empiriska premisser

- Humes lag brukar ofta sammanfattas i slagordet: "man kan aldrig härleda ett *bör* från ett *är*". Men denna formulering är lite vilseledande då lagen normalt *inte* anses förbjuda följande härledning:

Premiss: Det *är* moraliskt fel att stjäla

Slutsats: Alltså, man *bör* inte stjäla

Men notera att både premissen *och* slutsatsen är *värdeomdömen!*

- Följande formulering av Humes lag är då bättre:

"Värdeomdömen kan inte följa logiskt från *enbart* empiriska premisser"

Jämför:

Premiss 1: Den biologiska funktionen av sex är reproduktion (empirisk tes)

Premiss 2: Man *bör endast göra saker som är i enlighet med dess biologiska funktion (värdeomdöme)*

Slutsats: Därför är det *fel* att ägna sig åt sex i andra syften (värdeomdöme)

- Men inte heller denna formulering är helt oproblematiserbar eftersom det finns påståenden som *varken* är empiriska teser eller värdeomdömen:
Ex. "Gud existerar"

- Bergström sluter sig därför till att följande formulering av Humes lag är den bästa:

"För att ett värdeomdöme skall kunna följa logiskt från en uppsättning premisser så måste minst en av dessa premisser självt vara ett värdeomdöme"

Humes lag som argument mot naturalismen

- Om naturalismen vore korrekt så skulle värdeomdömen inte vara något annat än empiriska faktapåståenden och de skulle därför också kunna följa logiskt från rena sådana påståenden
- Humes lag verkar därför svår att förena med naturalismen. Om vi köper Humes lag så måste vi nog förkasta naturalismen

Den öppna frågans argument

- Det går i korthet ut på att visa att en värdeterm (såsom "rätt", "fel", "bör", etc.) *inte kan ha samma mening* som någon icke-värdeterm eller uttryck
- Om detta stämmer så kan vi sluta oss till att *alla semantiska* former av naturalism är felaktiga!

För att förstå argumentet måste vi först skilja mellan två olika typer av frågor:

1. Stängda frågor är sådana att svaret framgår av själva meningen hos orden i frågan. Ex: "Är alla bröder manliga syskon?" är stängd för att "bror" och "manligt syskon" är *synonymer*

2. Öppna frågor är sådana att svaret *inte* framgår enbart av ordens mening

- Anta att en naturalist föreslår att en värde term "V" har *samma mening som* en naturlig term "N"

- Ex: "bra" har samma mening som "orsakar njutning"

- Vi kan då fråga: "Är allt som är N också V?"

- Dvs. vi kan fråga "Är allt som orsakar njutning också bra?"

- Alla sådana frågor verkar öppna

- Men om V och N *hade haft samma mening* – som naturalisten hävdar - så hade frågan varit *stängd!*

- Dvs. om "bra" och "orsakar njutning" hade haft *samma mening* så hade frågan "Är allting som orsakar njutning också bra?" varit *stängd*

- Slutsats: V och N har inte samma mening

- Den öppna frågans argument visar att naturalismen som *semantisk teori* (teori om vad värde termer *betyder*) är felaktig

- Men kanske skall naturalismen istället förstås som en teori som säger att *värdeegenskaper* är identiska med *naturliga egenskaper* och *värdefakta* är identiska med *naturliga fakta*?

- Argumentet biter inte på den senare

- Två termer kan *referera* till samma egenskap även om de inte har samma *mening*

- Termerna "vatten" och " H_2O " *refererar till samma sak* - vatten och H_2O är identiska. Men *termen "vatten"* har inte samma *mening* som *termen " H_2O "*

- Frågan "Är allt som är vatten verkligen H_2O ?" verkar också öppen, men det bevisar knappast att "vatten" och " H_2O " inte refererar till samma sak!

- På samma sätt kan det då vara med en värde term "V" och en naturlig term "N"— de kan också *referera till samma sak* även om de inte har samma mening

- Egenskapen att vara bra och egenskapen att orsaka njutning kan vara *identiska* även om termen "bra" och uttrycket "orsakar njutning" inte har *samma mening*
